

WWF

TALVI
2011

Pandan polku

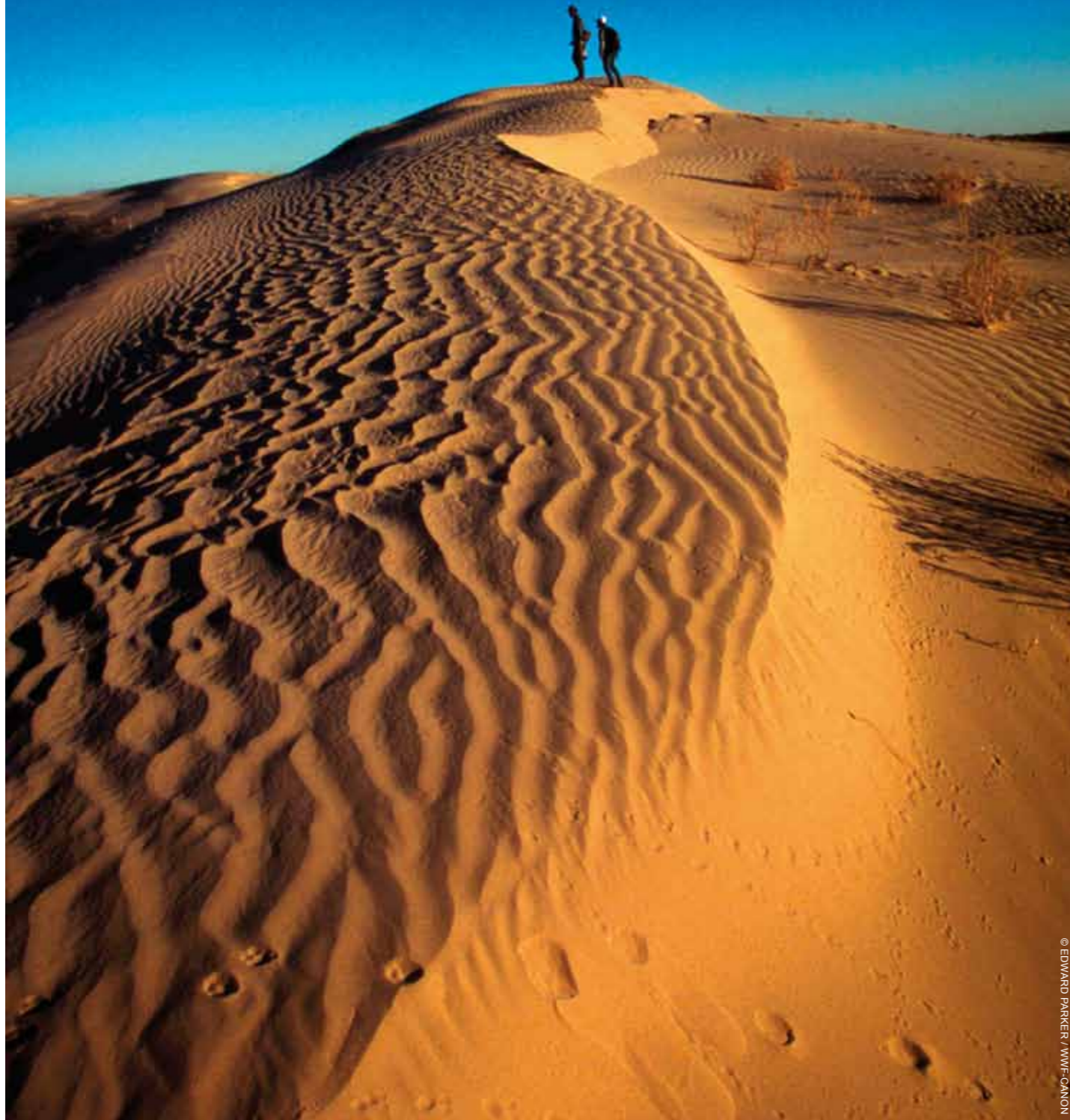
UUDET
LAJITUTTAVAMME

RIKKIPILVIÄ
ITÄMEREN YLLÄ

*Tansaniassa
nähdään*
METSÄ PUILTA

PLANEETALTA

Chihuahuan aavikko on yksi Pohjois-Amerikan suurimista ja monimuotoisimmista aavikoista. Siellä elää monia paikallisiin oloihin sopeutuneita endeemisiä lajeja, joiden elämän ehtona on maata halkova Rio Grande -joki. Kasvava ihmisasutuksen määrä, vesivarojen väärinkäyttö sekä karjan ylilaiduntaminen uhkaavat aavikon luontoa. WWF:n projekteissa työskennellään Chihuahuan jokiympäristön, ruohikoiden ja kosteikkojen säilyttämiseksi, suojellaan suurpetoja ja taistellaan laitonta villieläinten kauppaa vastaan.

© EDWARD PARKER / WWF-CANON

HUOM.

LAMPUT JA LIEDET AUTTAVAT ETEENPÄIN

Mitä tulee mieleen vedellä täytetystä kahden litran muovipullosta? Tuskin ainakaan ensimmäisenä energiansäästö.

Matkustin alkuvuodesta Indonesiassa Pohjois-Sulawesin paratissaarilla, missä vastaan lipui vesipullo poikineen. Saarille kulkeutuu lähikaupungeista suuria määriä muovijätettä, sillä maassa ei juuri kierrätetä. Keskiluokan vaurastuminen ja kulutuksen kasvu on yksi suurimpia kehittyvien yhteiskuntien ekologisia haasteita. Rantojen muovimerta katsellessa heräsi kysymys, mitä jäteongelmalle voitaisiin tehdä. Voisiko roskia hyödyntää jotenkin?

Brasilian Sao Paulossa keksitty ratkaisu ei poista muovijäteongelmaa, mutta se on esimerkki jätteen nerokkaasta hyödyntämisestä. Mekaanikko Alfredo Moser kehitti vuoden 2002 energiakriisin aikana vedellä täytetystä ja vain roskaksi kelpaavasta muovipullosta toimivan valaisimen. Vesilamppu kiinnitetään kattoon tehtyyn pullon kokoiseen reikään, jolloin auringonvalo heijastuu vedestä ja tuottaa valoa sisätiloihin noin 50 watin hehkulampun verran. Keksintö tuottaa nyt valoa lukemattomiin koteihin Brasiliasta Filippiineille, ja mikä parasta, lähes ilmaiseksi ja kokonaan ilman päästöjä!

Yksinkertainenkin teknologia voi auttaa ympäristöä ja ihmisiä arvaamattoman paljon. WWF tukee Tansaniassa ympäristöystävällisempien ja aiempaa tehokkempien liesien leviämistä kyliin. Lue sivulta 10, miten liedet ovat helpottaneet paikallisten naisten arkea ja lisätienestien hankintaa.

Katja Rönkkö
tiedottaja

© JONI LIND / LOYLYMEDIA

TÄSSÄ NUMEROSSA

Planeetalta	2
Lyhyet	4
10 uutta tuttavaamme	8
Uudet lajit auttavat ymmärtämään luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemien toimintaa.	
Itä-USambaralla nähdään metsä puilta	10
Tansanian kylämetsissä käy kuhina. Metsien vaaliminen takaa elannon myös jälkipolville.	
Rikkipilviä Itämeren yllä	16
Rikkidirektiivi jakaa mielipiteet kahtia. Pandan polku kutsui vastapuolel saman pöydän ääreen.	
Kasvot	19
Esittelyssä WWF:n yritysyrityksen johtaja Anneli Alftan.	
Joulutunnelmaan ekologisesti	20
Ympäristöystävällinen joulupöytä tuo luovuuden esiin.	
Nopola	21
Munata vai masentua?	
Painavaa asiaa	22
Meidän on tultava toimeen vähemmällä.	
På svenska	23
Dra åt skogen!	

ÄÄNESTÄ JA VOITA!

Mikä on mielestäsi tämän lehden kiinnostavin juttu? Kerro se meille - vastanneiden kesken arvotaan 20 euron lahjakortti WWF:n verkkokauppaan! Osallistumisohjeet sivulla 5.

PANDAN POLKU
ON LEHTI WWF:N
TUKIJOILLE SUOMESSA
21. VUOSIKERTA

JULKAISUJA
WWF
LINTULAHDENKATU 10
00500 HELSINKI
PUH. 09 774 0100
ETUNIMI.SUKUNIMI@WWF.FI
WWF.FI
PANDA.ORG
WWF = MAAILMAN LUONNON
SÄÄTIÖ (WWF) SUOMEN RAHASTO

Y-TUNNUS
0215186-5
LAHJOITUSTILI
NORDEA 157230-11189

KERÄYSLUVAT
SUOMI 2020/2011/986/28.6.2011
KOKO MAA AHVENANMAATA
LUKUUN OTTAMATTA
(1.7.2011-30.6.2013), AHVENANMAA 680 K12/6.6.2011
(1.7.2011-30.6.2012)

OSOITTEENMUUTOKSET JA TUKIJA-ASIA
PUH. 09 7740 1054,
040 192 3112
(ARKISIN KLO 9-16),
TUKIJA@WWF.FI

TOIMITUS PÄÄTOIMITTAJA:
ANNE BRAX
TOIMITUSSIHTEERI:
MIRA HANNUKSELA
TAITTO: ALEXANDRA ANTELL

PAINO
PAINOTALO MIKTOR
ISSN 1458-5308

PAINOPAPERI
CYCLUS PRINT 115 G
BLUE ANGEL
-SERTIFIOITU
100 % KIERRÄTYS-PAPERI

KANNEN KUVA
WWF:N TANSANIAN
KENTTÄHANKKEESSA
SUOJELLAAN ITÄ-USAMBARAN
VUORISTOMETSÄÄ
© JUHA-PEKKA KERVINEN
SEURAAVA LEHTI ILMESTYI
MAALISKUUN 2012

441 194
Painotuote

MERIKOTKILLE NELJÄ UUTTA SATELLIITTI-LÄHETINTÄ

WWF:n merikotkatyöryhmä on kiinnittänyt neljälle uudelle merikotkan poikaselle satelliittilähettimet. Lähettimien avulla saadaan uutta tietoa merikotkien liikkeistä suunnitteilla olevien ja jo toimivien tuulivoimaloiden läheisyydessä.

Huonosti suunniteltu tuulivoimarakentaminen on yksi merikotkaa uhkaavista vaaroista. Nimikilpailun tuloksena kotkat saivat nimikseen **Aava, Cilla, Eetu ja Johannes**. Niiden reitit voi seurata Luonnontieteellisen keskuksen www-sivuilla.

WWF on kesästä 2009 lähtien kiinnittänyt satelliittipaikantimet yhteensä yhdeksälle merikotkan poikaselle.

Lähetin ei vahingoita kotkia ja linnut voivat elää normaalia elämää lähettimestä huolimatta. Neljästä uudesta lähettimestä yhden on lahjoittanut matkapuhelinyhtiö Nokia ja yhden eläinlääkeyritys Intervet Oy.

Seuraa merikotkien liikkeitä: luomus.fi/elaintiede/merikotkat
Lue lisää merikotkasta: wwf.fi/merikotka

LAHNAPIHVEJÄ LOUNAAKSI

Maistuisiko särkipulla, lahnapihvi tai haukimureke? WWF vetosi vuosi sitten julkisen ruokahuollon suunnittelijoihin, että ne selvittäisivät mahdollisuudet kotimaisen kalan osuuden lisäämiseksi ruokatarjonnassaan. Suuri osa toimijoista on tarttunut haasteeseen myönteisin tuloksin.

Esimerkiksi Fazerilla ja Helsingin kaupunginlaitosten ruokahuollosta vastaavassa Palmiassa on tehty tuotekehitystä kotimaisen kalan osuuden lisäämiseksi. Uusien reseptien raaka-aineina on käytetty muun muassa silakkaa, muikkua ja särkeä.

Miljoonat ihmiset syövät lounasravintoloissa ja muissa julkisen ruokahuollon paikoissa päivittäin. Kalan kulutus Suomessa on realistista saada kestävämmäksi lyhyessäkin ajassa, mikäli tahtoa löytyy, sanoo WWF Suomen meriohjelman päällikkö **Sampsa Vilhunen**.

Yli 70 prosenttia Suomessa syödystä kalasta tuodaan ulkomailta. Samaan aikaan suurin osa Suomen omasta si-

OPINTOPIIRISTÄ OIVALLUKSIA OPETTAJILLE

WWF rohkaisee opettajia syventämään osaamistaan ja kehittämään koulun ympäristötoimintaa opintopiireillä. Opintopiirin tavoitteena voi olla esimerkiksi uudesta ympäristöaiheesta oppimisen, koulun teemapäivän suunnittelu tai ympäristöohjelman laatiminen. Ensimmäisellä kerralla tehdään opintosuunnitelma ja määritellään, mitä halutaan saada aikaan. WWF tarjoaa opintopiirille tukihenkilön, opintopiirimateriaalit sekä rahallista tukea toiminnan järjestämiseen.

Opintopiiri on suosittu aikuiskoulutusmenetelmä, jossa oppiminen syntyy osanottajien välisestä vuorovaikutuksesta. Piireissä on mahdollisuus keskittyä juuri siihen asiaan, josta haluaa oppia. Ajatukset ja uudet ideat muhivat ja kehittyvät tapaamiskertojen välillä, WWF:n ympäristökasvatusvastaava **Hanna Seimola** kertoo.

wwf.fi/ymparistokasvatus

© ANTTI HAAVISTO / WWF

lakkasaaliista menee turkisten tuottamiseen ja maukkaat särkikalat on heitetty maantäytteeksi.

WWF tarkistaa vuoden lopussa, millaisiin toimiin muut vetoomuskirjeen saajat ovat ryhtyneet kotimaisen kalan lisäämiseksi tarjonnassaan.

Tutustu WWF:n kalaoppaaseen: wwf.fi/kalaopas
Lue lisää kestävästä kalastuksesta: wwf.fi/kalastus

Vii5i

MITÄ WWF SAA AIKAAN SINUN LAHJOITUKSESI AVULLA? TÄLLÄ PALSTALLA ESITELLÄÄN VIISI TUORETAA SAAVUTUSTA.

240 000

Nepalissa Terai Arcin alueella WWF ja paikalliset kyläläiset ovat mitanneet metsien sitoman hiilen määrän: keskimäärin 240 tonnia hiiltä per hehtaari. Tätä tärkeää tutkimustietoa käytämme hyväksi metsiin ja ilmastoon kohdistuvassa suojelutyössä.

290

Suojelu toimii Saimaalla. Saimaannorppakanta jatkaa vahvistumistaan. Metsähallituksen tuoreen arvion mukaan hyljekanta Saimaalla on 290 yksilöä eli 20 enemmän kuin vuosi sitten. Se on laskentahistorian suurin määrä.

72

Suuryritykset vaativat Euroopan Unionia kiristämään hiilidioksidin päästövähennystavoitteitaan. Yhteensä 72 suuryritystä vaatii WWF:n koordinoimassa vetoomuksessa, että EU:n päästövähennystavoite vuodelle 2020 nostetaan sitovasti 30 prosenttiin.

9 000 000

Marraskuussa Living Himalayas-huippukokouksessa päätettiin suojella 9 miljoonan hehtaarin metsävyöhyke itäisellä Himalajalla. WWF on menestyksellisesti ajanut tätä tavoitetta osana Living Himalayas-ohjelmaa. Alue on tärkeä myös tiikereille, lumileopardille ja sarvikuonoille.

1147

WWF:n ympäristökasvatus on syksyn aikana tutustuttanut 1 147 koululaista metsän monimuotoisuuteen koululaisten metsäretkillä.

SAMMUTA VALOT!

Mitä tapahtuukaan maaliskuun viimeisenä lauantaina, 31.3.2012 klo 20.30? Silloin sammutetaan tunniksi valot. Earth Hour on WWF:n järjestämä maailmanlaajuinen ilmastotempaus, jossa ihmiset ympäri maapalloa sammuttavat valonsa samana päivänä samaan kellonaikaan. Merkitse ajankohta jo nyt kalenteriisi!

earthhour.fi

UPM on saanut uuden FSC-standardin (Forest Stewardship Council) mukaisen sertifiointin ensimmäisenä Suomessa.

FSC-SERTIFIOITUA METSÄÄ SUOMEEN

Sertifikaatti kattaa noin puolet yhtiön Suomen metsistä. Ensimmäiset suomalaisesta FSC-sertifioidusta puukuidusta valmistetut tuotteet tulivat markkinoille tänä syksynä.

WWF pitää FSC-järjestelmää tällä hetkellä luotettavimpana metsiensertifiointijärjestelmänä. Suomen metsille on voinut hakea uuden standardin mukaista sertifikaattia toukokuusta 2011 alkaen.

Toivon, että muut metsänomistajat seuraavat UPM:n esimerkkiä. Keski-Euroopassa on selkeästi kysyntää FSC-sertifioituille tuotteille. Sertifikaatilla on siis sekä taloudellinen että luonnon monimuotoisuutta edistävä arvo. FSC:n myötä suojavyöhykkeet levenevät ja säästöpuuta jätetään metsiin enemmän, toteaa WWF Suomen pääsihteeri **Liisa Rohweder**.

UPM on yksi WWF:n metsävuoden pääyhteistyökumppaneista.

ÄÄNESTÄ PARAS JUTTU JA VOITA!

Kerro meille, mikä oli mielestäsi tämän lehden kiinnostavin juttu! Vastanneiden kesken arvotaan **20 euron lahjakortti** WWF:n verkkokauppaan.

Lähetä äänestämäsi jutun otsikko sekä yhteystietosi (nimi, sähköpostiosoite, puhelinnumero, postiosoite, ikä) osoitteeseen mira.hannuksela@wwf.fi tai WWF, Pandan polku,

Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki. Merkitse aiheeksi "Pandan polku -äänestys". Ilmoita myös, jos et halua osallistua arvontaan.

Äänestys päättyy 31.1.2012. Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Äänestykseen osallistujien nimi- ja osoitetietoja voidaan käyttää ja luovutetaan markkinointiin henkilötietolain mukaisesti.

KOIVURINTEEN TILA KIERRÄTTÄÄ RAVINTEITA

Toni ja Mari Haapakosken tilan päätuotantosuunta on lypsykarjatalous.

Kilpailun tuomaristo painotti ratkaisussaan ravinteiden kierrätystä. Tuomaristoon tekivät vaikutuksen myös tilan innovatiivisuus ja uusimman tiedon jakaminen sekä yhteistyö naapurien ja tutkijoiden kanssa.

Itämeren viljelijöiden ympäristöpalkinnon tarkoituksena on edistää ympäristöystävällisiä viljelykäytäntöjä, joilla vähennetään vesistöjen rehevöitymistä ja ravinteiden, kuten fosforin ja typen, päätymistä vesistöihin ja Itämereen. Kansallisten voittajien joukosta valitaan loppuvuodesta koko Itämeren alueen ympäristöystävällisin viljelijä.

wwf.fi/viljelijapalkinto

© KARI SALONEN / MAASELÄIN TULEVAISUUS

Tinatonta uutta vuotta!

Monelle tuttu uuden vuoden perinne on tinan valaminen ja siitä tulevaisuuden ennustaminen. Mutta tiesitkö, että tina on ongelmajätettä? Suurin osa tinasta on lyijyä, joka on ympäristölle haitallinen metalli. Käytettyä tinaa ei voi heittää sekajätteen tai lajitella pienmetalliksi, vaan se pitää toimittaa ongelmajätteen keräykseen.

Nyt on sopiva aika keksiä uusia tapoja ennustaa vuoden kulkua! Jos tinaa kuitenkin on pakko päästä valamaan, käytä edellisvuoden tinat uudelleen ja säilytä valetut tinat jälleen tulevia juhlia varten.

"OTTO JA LAHJOITUS" JOULUKUUSSA WWF:LLE

Joulukuussa (29.11.2011–3.1.2012) Otto-automaateilla voi lahjoittaa euron WWF:n suojelutyölle. Keräyskohteena on uhanalainen suomalainen luonto. Summa on haluttu pitää matalana, jotta jokaisella suomalaisella olisi mahdollisuus halutessaan osallistua ja osoittaa hyvää tahtoa ja joulumieltä. Niin kuin meikäläisiin perinteisiin kuuluu, myös eläimiä muistaen.

Hyväntekeväisyysjärjestöjen tutkimuksissa ihmiset ovat kaivanneet lisää ja kätevämpiä tapoja osallistua. Nyt se on todella helppoa ja tavoittaa valtaosan suomalaisista pankkiautomaateilla käteistalouden yhteydessä. Optimistisia odotuksia keräyksen tuloksesta herättää se, että suomalaiset käyvät Otto-pisteillä yhteensä noin 15 miljoonaa kertaa kuukaudessa!

Euron lahjoitus hyväntekeväisyyteen Otto-automaatin uudistetussa Otto & lahjoitus -toteutuksessa on selkeä.

VUODEN LUONTOKIRJAKSI METSÄKIRJA

Vuoden 2011 luontokirjaksi on valittu **Petri Ketokoin** ja **Timo Kuuluvaisen** kirjoittama teos **Suomalainen aarniometsä**. Teos on kunnianosoitus luonnonmetsillemme.

Kirjassa on upea kuvitus ja monipuolinen sisältö, joka herättää ajatuksia. Toivottavasti se avaa mahdollisimman monen silmät katselemaan uudella tavalla metsiämme ja ponnistelemaan moniarvoisemman metsäluonnon puolesta, sanoo voittajakirjan valinnut luontotoimittaja, **FM Veikko Neuvonen**.

Teoksen on kustantanut Maahenki Oy. Kirjoittajien oman kuvamateriaalin lisäksi valokuvista pääosan ovat kuvanneet palkitut valokuvaajat **Ritva Kovalainen** ja **Sanni Seppo**.

WWF on palkinnut Vuoden luontokirjan vuodesta 1978. Tänä vuonna kilpailuun osallistui 26 teosta.

wwf.fi/vuodenluontokirja

© MAAHENKI OY

ENDEEMINEN

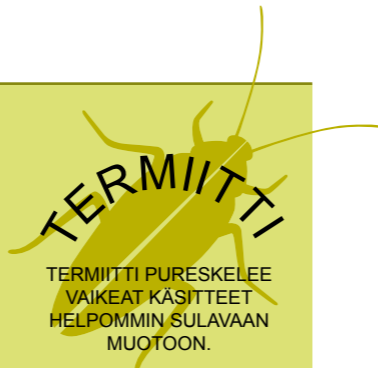
Endeeminen eli kotoperäinen eliölaji esiintyy vain rajatulla, suhteellisen suppealla maantieteellisellä alueella. Se on kehittynyt eristyksissä ja sopeutunut paikallisiin olosuhteisiin.

Tyypillisiä kotoperäisten lajien esiintymispaikkoja ovat valtamerten saaret, muista vesistöistä irrallaan olevat järvet ja vuoristojen, aavikoiden tai jäätiköiden ympäröimät alueet. Endeemisen vastakohta on kosmopoliitti, joka on levinnyt hyvin laajalle alueelle tai lähes koko maapallolle.

Muun muassa Tansanian Itä-Usambaralla elää monia endeemisiä lajeja, kuten matelijoita, sammakkoeläimiä ja nilviäisiä. Alueen metsissä kasvaa kuusitoista puulajia, joita ei löydy mistään muualta.

Kotoperäiset lajit ovat erityisen herkkiä ihmisen aiheuttamille uhille ja muutoksille, kuten ihmisen mukanaan tuomille haitallisille vieraslajeille. Suurin osa historiallisena aikana sukupuuttoon kuolleista lajeista on ollut endeemisiä.

Suomessa esimerkiksi saimaannorppa (*Pusa hispida saimensis*) on ainoastaan Saimaalla esiintyvä norpan endeeminen alalaji. Kasveista esimerkiksi pohjanlahdenlauha (*Deschampsia bottnica*) esiintyy koko maailmassa vain Pohjanlahden rannoilla.

TUKIJA-TAPAAMINEN WWF:N TOIMISTOLLA

Hei WWF:n kummit ja muut tukijat – tervetuloa meille kylään!

WWF:n pääsihteeri **Liisa Rohweder** ja metsäsiantuntija **Panu Kunttu** toivottavat sinut – ja jos haluat myös ystäväsä – tervetulleiksi toimistollemme.

Glögin ja piparin lomassa kerromme ajankohtaisista suojeluasioista ja päättyvän metsävuoden kuulumiset. Ensimmäiset 30 ilmoittautunutta mahtuu sisään. Olet sydämellisesti tervetullut!

Aika: ti 13.12.2011 klo 17–19

Paikka: WWF, Lintulahdenkatu 10, 00500 Helsinki
Tartu luuriin ja ilmoittaudu, puh. 040 192 3112
(ark. 9–16) tai sähköpostilla tukija@wwf.fi.

Annina Mikaman seinämaalaus WWF:n toimistolla.

RIP CURL -TUOTTEET ALENNUKSESSA

Kaikki WWF:n verkko-kaupan Rip Curl -tuotteet ovat nyt -10 % alennuksessa! Etu on voimassa joulukuun ajan. Esimerkiksi tyttöjen hauskan t-paidan kuvituksessa on

paperinukke vaatteineen. Materiaali on 100 % puuvillaa ja paidassa on WWF-merkki. Hinta: nyt 17,55 € (norm. 19,50 €).

Aineeton lahja on joulupukin pakettiin usein se paras valinta. Jos kuitenkin haluat antaa lahjaksi tarpeellisen tavaran, voit auttaa luontoa hankkimalla sen WWF:n verkkokaupasta.

wwf.fi/osta

1 Kameleontti kuin koru
Tämä värikäs kameleontti (*Furcifer timoni*) säteilee glamouria. Tutkijat löysivät lajin Pohjois-Madagaskarin syrjäisistä sademetsistä.

10 UUTTA TUTTAVAAMME

© JOHN KÖHLER / WWF MADAGASCAR
TEKSTI: LAURA TAHKOKALLIO

Maapallon lajikirjoa on verrattu kirjastoon, jossa olemme alkaneet lehteillä vasta ensimmäisiä kirjoja.

Vajaa vuosi sitten maailma hörsti korviaan: WWF:n tukema tutkimusryhmä löysi Brasiliasta uuden apinalajin (kuva 2, viereisellä sivulla). Hyviä uutisia on kiirinyt hiljattain myös esimerkiksi Borneolta, Madagaskarilta ja Uudesta-Guineasta, joista on löydetty yhteensä tuhansia uusia lajeja viime vuosina.

Uudet lajituttavuudet auttavat ymmärtämään luonnon monimuotoisuutta ja ekosysteemien toimintaa sekä kohdentamaan suojelutoimia. Joskus uusi laji voi myös osoittautua ihmiselle taloudellisesti hyödylliseksi esimerkiksi lääketieteen kannalta.

Tietomme luonnon monimuotoisuudesta on vielä sirpaleista. Pelkästään arvion maapallon lajin kokonaismäärästä vaihtelevat muutamasta miljoonasta jopa 200 miljoonaan. Monet lajeista ovat jo löytyessään uhanalaisia, ja lukuisat lajit ehtivät kuolla sukupuuttoon ennen kuin niitä löydetään.

Lajille ei ole olemassa yhtä, kaikille eliöille soveltuvaa määrittelmää. Hyvä nyrkkisääntö suvullisesti lisääntyville

lajeille on, että eliöt kuuluvat samaan lajiin, jos ne pystyvät luonnonoloissa tuottamaan lisääntymiskykyisiä jälkeläisiä keskenään.

Mitä lajilöydöt merkitsevät tieteelle, luonnonsuojelulle ja ihmiskunnalle? Mitä väliä on sillä, kuinka monta erilaista kalalajia polskuttaa Amazon-joessa?

– Kun tavoitteena on suojella luonnon monimuotoisuutta, sitä täytyy myös syvällisesti ymmärtää, sanoo ohjelmapäällikkö **Petteri Tolvanen** WWF:stä.

– Usein ”uuden lajin” löytämisessä on kyse siitä, että huomataan aikaisemmin yhtenä lajina pidetyssä porukassa olevankin useampia lajeja. Myös ”aidosti” uusia, tieteelle kuvaamattomia lajeja löydetään kuitenkin jatkuvasti. Tietomme jopa Suomen lajistosta ovat puutteelliset: uusimman arvion mukaan Suomessa elää noin 2 000 lajia enemmän kuin vain 10 vuotta aikaisemmin arvioitiin. Valtaosa näistä lajeista on elelyt täällä jo tuhansia vuosia, Tolvanen sanoo. ■

© JULIO DALPONTE / WWF BRAZIL

2 Ainutlaatuinen apina
Callicebus-sukuun kuuluva apina löydettiin Brasiliasta alueelta, joka tunnetaan nimellä ”Metsäkadon puoli-kuu”. Pää ja häntä paljasivat tämän kaverin: niissä on piirteitä, joita ei koskaan aiemmin ole havaittu alueelta löydetyistä apinalajeista.

© JOHN DRANSFIELD / WWF MADAGASCAR

3 Kerran kukkiva palmu
Suurikokoinen *Tahina spectabilis* -palmu kukkii vain kerran elinkaarensa aikana, minkä jälkeen se kuolee ja luhistuu. Lajin edustajia on löydetty alle sata Madagaskarin luoteiskolkasta.

© LOUISE JASPER / WWF MADAGASCAR

4 Maailman pienin kädellinen
Maailman pienin kädellinen, hiirimakeihin kuuluva *Microcebus berthae*, on piskuinen otus. Tämä madagaskarilainen on 92 millimetriä pitkä ja painaa 30 grammaa.

© DAVID BICKFORD / WWF

5 Sammakko, jolla ei ole keuhkoja
Borneolainen kurnuttaja *Barbourula kalimantanensis* hengittää pelkästään ihonsa avulla. Keuhkoton sammakko on tavallista litteämpi, koska keuhkot eivät vie tilaa sen elimistöstä.

© WWF

6 Kalju papukaija
Amazonin sademetsistä löydetty *Pyrilia aurantiocephala* on täysin kalju. Papukaijan muu höyhenpuku loistaa koko spektrin upeissa väreissä.

© WWF

7 Hehkeä hyönteissyöjä
”Sana tyytyväinen tuskin riittää kuvaamaan hurmiota, jota tunsin, kun viimein löysin tämän kasvin 10 vuoden etsintöjen jälkeen”, sanoi tohtori **Fernando Rivadavia** löydettyään *Drosera amazonican*. Tämä kihokkien sukuun kuuluva hyönteissyöjäkasvi viihtyy Amazoniassa.

© LUTZ OBELGONNER / WWF

8 Tyyliniekkavaaraani
Metrin mittainen *Varanus macraei* -lisko lumooa väriyksellään. Turkoosit ja siniset kuviot koristavat sen mustaa pintaa hienostuneesti. Tutkijat löysivät tämän tropiikin liskon Uudesta-Guineasta.

© GERNOT VOGEL / WWF

9 Käärme kuin tuli ja leimaus
Kun *Dendrelaphis kopsteini* -käärme tuntee itsensä uhatuksi, sen niska alkaa liekehtyä kiukusta kirkaanoranssina. Puolitoistametrinen borneolainen kantaa myös sinisen, vihreän ja ruskean sävyjä nahkassaan.

10 Sinihampainen hämähäkki
Lintujen kannattaa olla varuillaan tämän Ranskan Guyanasta löydetyn hämähäkin (*Epebopus cyanognathus*) lähetyksillä. Näyttävä sinihampainen nimittäin syö ruoakseen lintuja.

ITÄ-USAMBARALLA NÄHDÄÄN METSÄ PUILTA

TEKSTI: ANNA-STIINA LUNDQVIST • KUVAT: JUHA-PEKKA KERVINEN

Tansanian kylämetsissä käy kuhina. Naiset kastelevat taimiviljelmiään ja perhoset lepattavat tarhoissa. Kehittyneet ruoanvalmistustavat ovat vähentäneet polttopuun keruun tarvetta, ja aikaa jää myös vaihtoehdoille, kestäville elinkeinoille. Metsien vaaliminen takaa elannon myös jälkipolville. ►

Kuoppainen, mutainen ja kiemurainen tie kulkee Vugan kylään Itä-Usambaran vuoristossa. Kaivan kumisaappaat auton takakontista ja teen vielä yhden pohjelihasharjoituksen, kun kiipeämme tapaamaan kylän ympäristöryhmäläisiä. Lapset pörräävät ympärillä astuessamme sisään hämärään huoneeseen.

Stephen Nyagonde edustaa WWF:n paikallista kumppanijärjestöä, Tanzania Forest Conservation Groupia (TFCG). Hän nostaa nyrkin ylös, hymyilee ja huudattaa ”Vuga, oi!” Kyläläiset vastaavat kuorona ”Oi!” ja esitelykierron voi alkaa.

Vierailuumme on valmistauduttu huolellisesti. Ympäristöryhmän sihteeri on kirjoittanut muistion, josta selviävät kylän viimeisimmät kuulumiset. Paljon on ehditty: asukkaat suojelevat metsiä sekä välttämällä niiden käyttöä että estämällä laittomia hakkuita ja kaivostoimintaa. Vugalaiset kertovat havainneensa suojelutoimenpiteiden aiheuttamat myönteiset muutokset metsässä – jo kadon-

neet eläimet linnuista apinoihin ovat palanneet, ilmanlaatu on parantunut ja veden korkeus noussut metsän jälleen kukoistaessa.

Kylänvanhimmat haluavat näyttää meille pyhän puunsa. Sen juurella on aikojen saatossa käyty pyytämässä milloin sadetta, milloin suojaa kulkutaudeilta. Toiveet toteutuivat, jos puulle uhrasi kokonaisen lampaan ja kanan. Vaikka uhrit ovat loppuneet jo vuosia sitten, kyläläiset kunnioittavat edelleen aluetta eivätkä esimerkiksi poimi puusta tippuneita oksia polttopuiksi.

Kiipeämme yhä korkeammalle. Edessä avautuu henkeäsalpaava maisema. Hyvällä säällä täältä näkee kullekin Kilimanjaron ja nytkin useampia WWF:n hankkeita. Synkäksi mieltä vetää kuitenkin hakkuualueiden määrä – maapallon keuhkoja on hakattu matalaksi jo 1970-luvulta lähtien, jolloin muun muassa suomalainen kehitysyhteistyöpolitiikka perustui pitkälti tehometsäntuotteen vientiin.

Uudet elinkeinot turvaavat tansanialaisten lasten mahdollisuuksia käydä koulua.

Uusi liesi säästää aikaa ja luontoa

Kurkistan **Blandina Lukindan** pieneen keittiöön, jossa hän valmistaa puuroa. Blandina oli ensimmäisiä, joka hankki itselleen uuden, savesta muuratun liedan, kun WWF:n hanke kylässä käynnistyi. Kuuden lapsen äidin elämä muuttui liedan mukana kertaheitolla. Polttopuuta tarvitaan nyt neljä kertaa vähemmän kuin aiemmin. Ruokakin valmistuu kaksi kertaa nopeammin, kun liesiä on entisen yhden sijaan kaksi.

– Säästyneellä ajalla pystyn hankkimaan sivuansioita, kuten kasvattamaan taimia ja myymään siemeniä. Haluan myös auttaa muita kyläläisiä rakentamaan itselleen parempia liesiä heidän elämäänsä helpottamaan, kertoo Blandina puuronkeiton lomassa.

Uudet liedet parantavat Blandinan keittiön ilmanlaatua ja ehkäisevät näin myös keuhkosairauksia. Pitkään lämpimänä pysyvistä liedestä on lisäksi iloa vuoriston kylminä ajanjaksoina.

Myös siirtyminen savimajoista tiilitaloihin vähentää puun tarvetta. **Eustack Bonifasi** TFCG:stä pakenee kansaniäkillistä rajua sadekuuroa räystäään alle. Törmäämme yksinkertaiseen laitteeseen, jolla tehdään tiiviitä tiiliskiviä. Niiden materiaalina on paikallinen punainen savimaa. Yhden tiilen painamiseen tarvitaan kaksi ihmistä, vähän voimaa ja kymmenisen minuuttia. Tiilien tiivisteinä käytetään samaa maaperäainesta, ja tällä periaatteella rakennettu talo kestää parisenkymmentä vuotta. Se on paljon verrattuna savimajojen 4–5 vuoden elinikään. Parhaassa tapauksessa tiilitalo pystytään vuoraamaan betonilla, jolloin se on käytännössä ikuinen.

Sinisiipi olkapäällä

Seuraavana päivänä vastassa on uusi utelias lapsilauma. Tämä koulupukuinen porukka on saanut uuden luokkahuoneen perhosten myynnistä kertyneillä varoilla. Ibc Mसान kylässä riittää perhosenkasvattajaperheitä, joista yhden luokse olemme nyt matkalla. Tiemme raivaamme halki maustepensaiden ja hedelmäpuiden. Sana peltometsäviljelmä herättää helposti väärän mielikuvan yksipuolisesta puupellosta, ei sellaisesta rehevästä ja monipuolisesta herkkuaistasta, jolta täällä näyttää.

Edith ja Mathias Kajirun pihalla kiipeäminen pallokitaan: sinisiipi laskeutuu olkapäälleni, lepattaa hetken ja jatkaa menoaan. Perhonen lajitovereineen viettää lyhyen, hektisen elämänsä vihreässä häkissä, jonka läpi aurinko siivilöityy ja jonne saalistajilla ei ole pääsyä.

Huomaan heti, että perhosten kasvatus on tuonut muutoksen Kajiruiden elämään: savimajan viereen on noussut uusi tiilistä rakennettu alumiinikattoinen koti. Siivekkäiden myyntituloilla on myös ostettu lisää viljelymaata ja mak-

Savesta muuratut uudet liedet kuluttavat polttopuuta neljä kertaa vähemmän kuin vanhat.

Jo kadonneet eläimet linnuista apinoihin ovat palanneet, ilmanlaatu on parantunut ja veden korkeus noussut.

Pelastetaan metsät yhdessä!

Tule mukaan suojelemaan Tansanian metsiä! Liity WWF:n sademetsäkummiksi osoitteessa wwf.fi/sademetsakummi. Voit antaa kummiuden myös lahjaksi.

WWF Tansaniassa

WWF Suomen Tansanian kenttähanke sijoittuu Itä-Usambaran vuoristometsiin. Ne ovat yksi viidestä arvokkaimmasta metsäalueesta Afrikassa. Metsät tarjoavat elannon paikallisille asukkaille ja ovat tärkeitä makean veden saannin kannalta. Niitä uhkaavat esimerkiksi laitomat hakkuut ja polttopuun tarve. WWF:n tavoitteena on metsäkadon pysäyttäminen, pirstoutuneen metsäsuhteiden eheyttäminen, kotoperäisen lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja sademetsien kestävä käytön edistäminen.

Hanke käynnistettiin vuonna 2004. Se toteutetaan Suomen ulkoasiainministeriön tuella yhdessä paikallisväestön sekä paikallisten järjestöjen, viranomaisten ja hallinnon kanssa.

wwf.fi/tansania

Perhosten myyntituloilla on ostettu lisää viljelymaata ja rakennettu entistä kestävämpiä koteja.

Perhosten kasvatus on parantanut uhanalaisten perhoslajien kantaa. Myyntisesongin jälkeen syntyneet siivekkäät vapautetaan luontoon.

Edith Kajiru sylissä 1-vuotias David.

settu perheen kahden vanhimman lapsen koulumaksut. Perhoset myydään keräilijöille ja perhostarhoihin.

– Koko perhe osallistuu perhosten hoitoon. Joka ilta keräämme perhosten munat talteen. Viiden päivän kuluttua ne ovat kasvaneet toukiksi, jotka puolestaan suljetaan kullekin perhoslajille sopivan kasvin ympärille pusseihin. Käymme päivittäin tarkistamassa, että toukilla on kaikki hyvin, kunnes ne sitten lajista riippuen kotoituvat noin 2–4 viikon kuluessa. Sitten toimitamme kotilot eteenpäin myytäväksi, kertoo Mathias.

Perhoset tasa-arvon asialla

Perhosprojektin vetäjä **Amiri Saidi** kertoo, että koko hanke alkoi alun perin halusta parantaa naisten tulonsaantimahdollisuuksia. Tällä hetkellä yli puolet alueen perhoskasvattajista on naisia. Tuotoista 65 % ohjataan kasvattajille itselleen, 7 % menee yhteisöjen tukemiseen ja loput hallinto- ja vientikuluihin.

– Sen lisäksi, että perhoskasvatus kannattaa, lisää se myös luonnon monimuotoisuutta, kertoo Amiri ylpeyttä äänessään.

– Tarhoissa siivekkäitä eivät uhkaa luonnosta tutut vaarat, kuten hämähäkit, liskot, linnut, kameleontit ja käärmeet. Tietty perhoslajit suosivat vain tiettyjä puulajeja, ja tämä innostaa kasvattajia viljelemään ja säilyttämään samaisia puuta.

Pussitettujen puunuorukaisten sisällä perhosentoukat rapistelevat ututterasti lehdeltä toiselle. Perhosten myyntisesonki kestää vain puolet vuodesta, ja sen jälkeen syntyneet siivekkäät vapautetaan luontoon. Mieli-kuvissani sademetsän yli lepattaa värikäs perhosyhteisö – vapautus lienee sellainen näky, että sitä ei aivan heti unohda. ■

MIKROLAINALLA MUNKIN PAISTOON

Mikrolainoilla tuettava yritystoiminta on yksi tavoista, joilla WWF ja TFCG pyrkivät vähentämään painetta metsien kontrolloimattomaan hyödyntämiseen. Mitä enemmän tuloja itäusambaralaiset saavat muusta kuin puunhakuusta ja yksipuolisesta maanviljelystä, sitä paremmin luonto säilyy koskemattomana.

Pankkitoimintaa harjoittaviin ryhmiin kuuluu kuhunkin noin kolmekymmentä jäsentä, joista kukin laittaa pankkiin joka kuukausi talletuksen. Lainan takaisinmaksut hoidetaan yleensä muutamassa kuukaudessa pienen koron kera. Pankki ei lainaa rahaa tyhjästä tai ilman korkoa, vaan toiminnalla edistetään ryhmäläisten omistajuutta, vastuuta ja jatkuvuutta suhteessa pankkiinsa.

Savimajaolosuhteissakin rahoja pystytään säilyttämään turvassa kekseliäästi. Omaisuus säilytetään metallilaitteissa, jonka kolme lukkoa on jaettu vaihtuville ryhmän jäsenille. Kukaan ei siis voi ottaa laatikosta rahaa ilman keskustelua muiden kanssa.

Rahaa ei ainoastaan lainata, vaan sitä myös annetaan tarvitseville. Mikäli esimerkiksi jonkun ryhmäläisen perheenjäsen sairastuu, hän voi hakea apua pankin ylimääräisestä rahastosta. Ryhmäläiset päättävät yhdessä avunannosta.

Koska rahaa ei ole pankissa suuria määriä, tehdään päätökset lainan annosta yhdessä. Hyviä syitä lainan antoon ovat esimerkiksi koulumaksut ja pienyrityttäjäys.

Yksi lbc Msalan kylän pankin asiakkaista on **Joyce Clement**, jonka kahvilassa käy kuhina. Alen-poika saa paistaa hiki hatussa munkkeja täyttääkseen asiakkaiden tarpeet. Joyce, 45-vuotias kolmen lapsen äiti, aloitti kahvilatoiminnan viime toukokuussa, ja on jo nyt pystynyt maksamaan alkupääomaan tarvittavan lainan takaisin kyläpankilleen. Teetä, munkkeja ja pannukakkuja tarjoava kahvila on kylän toinen, mutta asiakkaita on riittänyt kummallekin yrittäjälle, eikä kilpailuasetelmaa ole päässyt syntymään.

– Tunnen itseni itsenäisemmäksi ja olen hyvin ylpeä yrityksestäni, Joyce kertoo. Hän naurahtaa perään pystyvänsä jopa auttamaan tarvittaessa aviopuolisoaan taloudellisesti.

RIKKIPILVIÄ ITÄMEREN YLLÄ

TEKSTI: ANTTI HAAVISTO

Rikkidirektiivi jakaa mielipiteet kahtia.
Vastapuolet istuivat keskustelemaan
saman pöydän ääreen.

WWF Suomen meriasiantuntija **Vanessa Klötzer** kehottaa kiristämään laivaliikenteen rikkipäästöjä mahdollisimman pian. Suomi on kuitenkin hakenut EU-komissiolta uusien rikkimääräysten lykkäämistä. Suomen Varustamot ry:n toimitusjohtaja **Olof Widén** toivoo, ettei Itämeren rikkipäästöjä kiristettäisi vielä kymmeneen vuoteen.

© ANTTI HAAVISTO / WWF

Milloin uuden rikkipäästö määräyksen pitäisi astua voimaan?

Vanessa: Rikkirajoituksia pitää kiristää mahdollisimman pian. Rajoitukset ovat erittäin tärkeitä sekä terveys- että ympäristösyistä. Alusliikenteen kasvaessa myös päästöt ilmaan kasvavat. Vaikka rikkipitoisuusrajat laskettaisiinkin 0,1 prosenttiin, on rajoitus edelleen pieni verrattuna maantiiliikenteen vastaaviin rajoituksiin. Itämeren maat ovat itse ajaneet herkän merialueen eli PSSA-statusta ja tiukempia rajoituksia. Me voimme toimia Itämerellä esimerkkialueena ja ajaa muillekin merialueille tiukennuksia.

Olof: Tiukempien rikkirajojen pitäisi astua voimaan vuosien 2020–2025 aikana. Meillä ei olisi ollut mitään tätä kiristystä vastaan, jos se olisi tullut voimaan samaan aikaan kuin 0,5 % raja muuallakin maailmassa. Nyt muun

Tästä on kyse

- Euroopan unioni aikoo kiristää meriliikenteen rikkipäästöjä Itämerellä vuonna 2015. Rikin osuus polttoaineessa vähenisi 0,1 prosenttiin nykyisestä 1 prosentista.
- Suomi haluaa lykätä rikkirajoitusten kiristämistä, koska sen pelätään aiheuttavan lisäkustannuksia vientiteollisuudelle ja heikentävän merenkulun kilpailukykyä.
- Rikkipäästöt aiheuttavat hengitysteiden sairauksia. Luonnossa rikin oksidit aiheuttavat happamoitumista sekä metsissä että vesistöissä.
- Itämerellä on ollut vuodesta 2004 erityisen herkän merialueen luokitus (PSSA, Particularly Sensitive Sea Area).

maailman laivaliikenteessä voidaan jatkaa vuoden 2015 jälkeen polttoaineella, jossa on 3,5 prosenttia rikkiä, kun Itämerellä, Pohjanmerellä ja Englannin kanaalissa rikin osuus pitää olla 0,1 prosenttia. ▶

Mitä hyötyjä tai haittoja rikkirajoitusten kiristämisestä on?

O: Vuoden 2015 aikataulu aiheuttaa sen, että polttoainekustannukset nousevat Suomeen suuntautuvassa liikenteessä noin 75 prosenttia. Tämä tarkoittaa 1 000 miljoonan euron lisälaskua laivakuljetuksiin vuodessa ja tulee vaikuttamaan erityisesti Suomen vientiteollisuuteen. Rikkidirektiivin ympäristöhyödyt ovat erittäin kyseenalaiset, jos kuljetuksia joudutaan siirtämään meriteiltä maanteille.

V: Euroopan komissio on arvioinut, että rikkirajoituksella saadaan 3–12-kertaiset terveyst- ja ympäristöhyödyt verrattuna muutoksesta aiheutuviin kustannuksiin. Kuljetuksia tuskin tullaan siirtämään laajasti maanteille, vaikka direktiivi pantaisiin käytäntöön vuonna 2015. Nykyisissä hyötylaskelmissa esimerkiksi happamoitumisen vähenemiselle ja sen merkitykselle Itämeren luonnolle ei ole laskettu rahallista arvoa. Totta kai ympäristönsuojelu maksaa ja tulee aina maksamaan, mutta laskelmissa pitää ottaa huomioon myös sillä saatavia hyötyjä.

Vuonna 2015 voimaan tulevasta rikkirajoituksista päätettiin vuonna 2008. Kiristysten vaatimaa polttoainetta ei kuitenkaan ole vielä saatavilla ja muissakin teknologisissa ratkaisuissa tuotekehittäely on vielä kesken. Tulivatko kiristykset yllätyksenä?

V: Tästä olisi pitänyt olla tietoinen, sillä päästörajoituksia tehdään asteittain joka teollisuudenalalla. Paljon aikaa on valitettavasti käytetty näiden rajoitusten vastaan taistelemiseen. Jos ympäristösitoumuksien aikatauluja siirretään jatkuvasti eteenpäin, se antaa kuvan, että rajoituksia

voidaan aina siirtää tulevaisuuteen eikä niistä tarvitse pitää kiinni. Vuonna 2025 sanotaankin, että ei olla valmiita ja rajoituksia siirretään jälleen. Tämä on nähty useasti ennenkin.

O: Emme osanneet odottaa, että Pohjois-Euroopassa kiristetään säästöksiä entisestään ennen kuin muualla maailmassa tehdään yhtään mitään. Missään maailmalla ei ole niin ympäristöystävällistä merenkulkua kuin Itämerellä. Jo nyt rikkipitoisuus polttoaineissa on alle 1,5 prosenttia ja aluksissa on vapaaehtoisesti katalyysaattorit sekä jätevesien talteenotto. Tällä rikkipäätöksellä pistettiin maailman ympäristöystävällisin laivaliikenne kärsimään.

Pitäisikö muita meriliikenteen päästöjä rajoittaa?

O: Päästöt pitää saada mahdollisimman alas. Esimerkiksi alusten runkoja kehitetään koko ajan ja uusia keinoja hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi on kehitteillä. Painolastiveden talteenoton asennustekniikka on pitkällä. Ongelmana kuitenkin on, että asennusten kustannukset tulevat tällä hetkellä varustamojen eikä asiakkaan maksettavaksi.

V: Kyllä ja keinojakin löytyy jo. Seuraavaksi pitäisi puuttua laivojen hiilidioksidipäästöihin ja Itämeren rehevöitymiseen vaikuttaviin typpipäästöihin. Alusten nopeuksia alentamalla voidaan suhteellisen helposti pienentää hiilidioksidipäästöjä. Jätevesien kohdalla edistystä on tapahtunut kansainvälisten risteilyalusten päästörajoituksen myötä, vaikka rajoitusten voimaansaattaminen lykättiinkin vuoteen 2016. Painolastivesien käsittelyn turvallisuutta pitää jatkossa lisätä, sillä vieraslajien vaikutukset voivat olla muuttuvassa meressä hyvinkin suuret. ■

Itämeren lajit ovat riippuvaisia meren hyvinvoinnista. Ruokki (Alca torda) viihtyy kallioisilla ulkoluodoilla ja rannikoilla. Kalanpyyntireissuillaan se voi sukeltaa sadan metrin syvyyteen.

UUSIEN OVIE AVAAJA

TEKSTI: MIRA HANNUKSELA

Anneli Alfthan kannustaa yrityksiä toimimaan kestävämmiin.

© ANTTI HAAVISTO / WWF

Anneli Alfthan

johtaja, yritysyhteistyö
WWF:ssä vuodesta 1996
Ikä: 63 v

Kotoisin: Espoosta
Koulutus: Dipl.EMC

Harrastukset: lapsenlapset, koirien kasvatus ja hevosharrastus, taide

Tärkein työväljine: Ajankohtaismedia ja alan julkaisut. "Kun näen jutun yrityksestä, mietin olisiko se potentiaalinen kumppani ja miten suurta osaa vastuullisuus näyttelee sen toiminnassa."

Luonnossa olisin: Hiiri. "Se on utelias, nopea, ehtii kaikkialle ja löytää aina turvapaikan."

Anneli Alfthan istuu kokoushuoneessa odottamassa toimitusjohtajaa, kun hän huomaa, että jalassa olevat kengät ovat eri paria. Mitäs nyt?

– Tilanteeseen täytyy osata sopeutua. En jäänyt itkemään mokaa. Ajattelin, että luon uutta muotia! Anneli nauraa.

Anneli on luotsannut WWF:n yrityssuhteita jo 15 vuoden ajan. Aluksi hän työskenteli yksin, mutta nyt ympärillä on tiimi, jonka esinäisenä hän toimii. Vuosien varrella hän on kasvattanut päähänsä pitkät tuntosarvet – diplomatiaa tarvitaan. Pitää osata vaistota, mikä neuvottelukumppania kiinnostaa ja tuoda esiin ne asiat, joissa WWF:n ja yrityksen tavoitteet kohtaavat.

– Yrityskäynnit ovat paras ja tuloksellisin osa tätä työtä. Keskustelemme yritysjohtajien kanssa yritys vastuusta ja miten se nivoutuu käytännön toimintaan. Minun tehtäväni on nostaa pöydälle ympäristöasioita ja kertoa yritysten mahdollisuuksista vaikuttaa niihin. Mielenkiintoisia kumppaneita ovat yritykset, joissa on tahtoa ja rohkeutta muuttaa olemassa olevia käytäntöjä. Niissä voidaan saada aikaan merkittäviä muutoksia.

Yrityskumppanit myös lahjoittavat WWF:lle rahaa luonnonsuojeluun. Joskus tulee niitäkin soittoja, joissa kysytään, paljonko pandalagon käyttö maksaa.

– Viherpesuun taipuvaiset yritykset etsivät oikotietä onneen. Se paljastuu hyvin nopeasti. Kaikki yritykset, joiden kanssa WWF lähtee tekemään yhteistyötä, punnitaan tarkkaan. Kumppanimme tunnustavat meidän arvot ja noudattavat niitä itskin. Kaikissa yhteistyön muodoissa WWF pitää itsellään oikeuden olla eri mieltä, Anneli kertoo.

Mutkikas polku vie perille

WWF:n kansainvälisyyttä Anneli pitää tärkeänä. Maailmalta oppii ja saa paremman kuvan kokonaistilanteesta. Viime vuonna hän pääsi mukaan Borneolle tutustumaan hankkeeseen, jossa suojellaan sademetsiä ja painitaan esimerkiksi palmuöljyn liittyvien kysymysten kanssa. Matka avasi käsitystä omastakin työstä.

– Siellä ymmärsi, miten kaikki asiat, joita me teemme, ovat hyvin kompleksisia. Kyse ei ole pelkästä yritysten päätöksenteosta vaan laajasta prosessista, johon nivoutuvat niin maan poliittiset asiat, paikallisten ihmisten elinolot kuin luonnon mahdollisuudet, Anneli kertoo.

– Nautin kun tiedän, miksi teen tätä työtä. Se tavoite, mitä sillä saavutetaan, on minulle hyvin tärkeä. Myyntiedustajan hommaahan tämä kai on, mutta harvalla on pussaan niin tärkeitä ja hyviä asioita kuin minulla! ■

JOULUTUNNELMAAN EKOLOGISESTI

TEKSTI: REITA WAARA

Ympäristöystävällinen joulupöytä tuo luovuuden esiin.

Miksi joulupöydässä kannattaa panostaa ekologisuuteen?

– Siihen on hyvä kiinnittää huomiota jouluna samalla tavalla kuin muulloinkin. Joulupöytää varten ostetaan tavallista enemmän raaka-aineita, joten ekologisilla valinnoilla on merkitystä.

Miten saan joulun tuntumaan erityiseltä juhralta?

– Menneinä aikoina ennen joulua paastottiin. Arki oli niukkaa ja jouluna varastot täysimmillään, joten silloin oli lupa nauttia. Nykyään eletään jatkuvassa joulupöydässä ympäri vuoden. Yksinkertaista arkea, silloin joulukin tuntuu enemmän. Toisin sanoen pudota rimaa arjessa, siten voit juhlaa vähemmällä.

Onko ekologinen joulupöytä tylsä?

– Ei ole! Ekologisuus herättää meissä luovia puolia, kun on mieltävä toisenlaisia ratkaisuja. Esimerkiksi riisipuuron voi hyvin korvata ohrapurolla, joka on ennen ollut se perinteinen joulupuuro.

Entä kallis?

– Riippuu siitä, mitä raaka-aineita käyttää. Ekologisessa joulupöydässä on paljon edullisia kasviksia, kuten lanttua, punajuurta ja porkkanaa. Eläinperäiset tuotteet, esimerkiksi sianliha, kananmunat, voi ja kerma, ovat kasviksia kalliimpia. **Kasvisyöjät voivat korvata kinkun soijakinkulla. Mitä muuta tilalle voisi valita?**

– Meillä on voimakkaat mielikuvat siitä, mitä joulupöydässä kuuluisi olla. Meidän perheessämme kinkun tilalla syödään hanhipaistia. Pääruo kana voi syödä myös kalaa.

Mitä kalaa kannattaa suosia?

– Suosittelem, että arkiruokiin käytetään WWF:n kalaoppaan vihreän listan kaloja, kuten silakkaa. Keltaisen listan kaloja, esimerkiksi siikaa, voi siten paremmalla omalattunnolla käyttää juhlaruokien valmistukseen.

Millaiset lautasliinat sopivat joulupöytään?

– Nyt kaivetaan esiin isoäidin vanhat joulu- ja lautasliinat sekä lautasliinarenkaat! Niitä voi ostaa myös kirpputoreilta. Kangasliinat suojaavat vaatteita ruokatahroilta paremmin kuin paperiliinat, ja kangasliinoja taas on ekologisempi pestä kuin vaatteita.

Millaisia ovat ekologiset kynttilät?

– Ekoliikkeissä myydään soijapohjaisia kynttilöitä, joiden jämat voi hävittää biojätteen mukana. Myynnissä on myös mehiläisvahakynttilöitä, jotka palavat kauan. Tuikkujen alumiinikipot tulee laittaa metallinkeräykseen.

Mitä joulukukille voi tehdä juhlan jälkeen?

– Amarylliksen sipulit kannattaa säästää, sillä ne voi saada kukkimaan uudestaan seuraavana jouluna. Joulutähti pysyy hyvänä pitkään joulun jälkeenkin, vaikka kotioloissa sitä on vaikea saada tuottamaan uusia punaisia lehtiä. Monet joulukasvit, kuten jouluruusu ja hyasintit, voi keväällä siirtää ulos.

Kysymyksiin vastasi Uudenmaan Marttojen kotitalousneuvoja

Maria King.

Katso hyvät kalat joulupöytään osoitteesta wuf.fi/kalaopas.

”Nyt kaivetaan esiin isoäidin vanhat joulu- ja lautasliinat sekä lautasliinarenkaat!”

MUNATA VAI MASENTUA?

Tässä maailmassa ihmetellään niitä, jotka syrjäytyvät, saavat harhoja, tulevat eri tavoin hulluiksi. Eikö pikeminkin pitäisi hämmästellä niitä, jotka selviytyvät, keppottelevat järjen rajoissa, säilyttävät tolkkunsa, säästävät lopulliselta sekoamiselta. Eikö se ole suuri ihme tässä hankalassa ja monimutkaisessa maailmassa?

Esimerkki 1: Tuttavani käy alvariinsa elokuvissa, katsomassa kaiken mahdollisen, roskankin. Pintaliitäjä, ihmiset ajattelevat. Mutta jospa tiheä elokuvissakäynti – vanhanaikainen tapa katsella valkokankaalle muiden seurassa – onkin keino välttää surullisuutta ja sivullisuutta? Vain harvassa tapauksessa sivullisuudesta on syntynyt taidetta tai muuta yhteiskunnan arvostamaa angstin oheistuotetta, mistä maksetaan.

Esimerkki 2: Toinen tuttavani jaksaa loputtomiin innostua ravintolassa syömisestä. On näköjään varaa tuollaisiin pinnallisiin nautintoihin, ihmiset tuumivat. (Enemmistö suomalaisista kuluttajista tekee ”järkivalintoja”: ostaa mieluummin uuden kodinkoneen ja täyttää kestonolon kuin hassaa muiden valmistamiin ruokiin.) Mutta entä jos toisen kattaman pöydän ääreen istuminen

onkin keino välttää itsesääliä, parahdusta ”miksei kukaan koskaan laita minulle ruokaa”.

Tuttavani sanoo, että sienet pitävät hänet järjissään. Päivä ilman sieniä on pilvinen.

ja pakastaa ja kuivaa. Hänen pieni saunansa on elokuusta syyskuuhun täynnä kuivattavia kantarelleja, suppilovahveroita, valmuskoja, vahakkaita, orakkaita – lauteilta lattialle. Ei ole normaalia, ihmiset sanovat. Tuttavani sanoo, että sienet pitävät hänet järjissään. Päivä ilman sieniä on pilvinen; alakulo hiipii kulman takana.

Esimerkki 3: Kolmas tuttavani on sienihullu. Hän puhuu sienistä, kerää niitä

© CHARLOTTA BOUCHT

Matkustin vastikään bussilla, mutta se ei pysähtynytkään, vaikka olin painanut nappia. Astelin kuljettajan luo ja valitin: ”Minä painoin nappia mutta bussi ei pysähtynyt!” ”Nappia painettiin vasta aivan pysäkin kohdalla”, kuljettaja vastasi, ja eräs rouva huusi bussista, että se oli hän, ja tosiaankin, hän painoi liian myöhään. ”Mutta minä painoin ennen pysäkkiä”, huudahdin.

Kun bussi oli päätepysäkillä, sanoin ankarana kuljettajalle: ”Olen tullut siihen tulokseen, että nappi on epäkunnossa. Saanko todistaa sen?” Kuljettaja nyökkäsi. Painoin nappia, ja signaali ”pysähty” syytyi. Hämmästyin. ”Minä varmaankin painoin nappia liian kevyesti, koska signaalia ei tullut”, sopersin. ”En halua syyttää teosta muuta kuin itseäni.”

”Niin, meitä kuljettajia syytetään aina.”

”Minä en syytä!”

Pari matkustajaa jäi kuuntelemaan ”todistustani”. Koheli ihminen, he luultavasti arvelivat.

Mutta jos en olisi lähtenyt äänekkään todistuksen tielle, olisin katkeroitunut ja illalla jo masentunut, joutunut ehkä nappaamaan pillerin ja sitten toisen ja kierre olisi alkanut, ja seuraava pettymys olisi saanut minut ottamaan toisen pillerin ja nyt kuormittaisin yhteiskuntaa mielenterveyspotilaana!

Kirjailija Heidi Kögäs on todennut: ”On virkistävää munata itsensä.” Lisäisin vielä: Ja tervehdyttävää.

MEIDÄN ON TULTAVA TOIMEEN VÄHEMMÄLLÄ

Kesäkuussa 2012 järjestetään kestävän kehityksen 20-vuotisuurantakokous, Rio+20. Näiden vuosien aikana kestävän kehityksen keskustelu on läpäissyt yhteiskunnan. Samalla maapallon luonnonvaroja on käytetty koko ajan enemmän, kuten WWF:n Living Planet -raportti ja useat muut lähteet osoittavat.

Riossa asialistan keskeiset teemat ovat vihreä talous sekä kestävän kehityksen hallinto ja instituutiot. Näiden kautta on mahdollista merkittävästi tavalla muuttaa niitä talouden ja luonnonvarojen käytön puitteita, jotka ovat osaltaan ohjanneet nykyiseen ylikulutukseen. Vihreän talouden ja hallinnon kehittämisen ohella on kuitenkin saatava pöydälle myös konkreettisia tavoitteita. Luonnonvarojen kokonaiskulutuksen pysäyttäminen ja laskeminen kestäväksi tasolle on sellainen.

Luonnonvarojen käytön kestävä tason määrittely tieteellisesti on hankalaa. Lähtökohdina voidaan kuitenkin pitää sitä, että nykytasollakin luonnonvarojen käytön ympäristövaikutukset ja erityisesti vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ovat kestävämmät. Paremmilla tuotantomenetelmillä, kuten WWF:n edistämällä sertifiikaateilla (esimerkiksi FSC metsille, MSC kaloille, RSPO palmuöljylle ja RTRS soijalle)

Vihreän talouden ja hallinnon kehittämisen ohella on saatava pöydälle myös konkreettisia tavoitteita.

osa näistä haitallisista vaikutuksista on hallittavissa, mutta se ei poista kokonaan luonnonvarojen kokonaiskulutuksen korkean tason aiheuttamaa ongelmaa.

© NOT LIND / LOVLV MEDIA

YK:n ympäristöohjelman laskelmat valottavat luonnonvarojen kokonaiskulutuksen vähentämistavoitteiden mittaluokkaa. Keskilaskelman lähtöoletuksena on luonnonvarojen asukaskohtaisen kulutuksen puolittaminen teollisuusmaissa ja kehitysmaiden asukkaiden kulutuksen nousu vastaavalle tasolle. Tämä johtaa luonnonvarojen kulutuksen nousuun 40 %:lla vuoteen 2050 mennessä, mikä tuskin on maapallon kantokyvyn rajoissa.

Alimman laskelman lähtöoletuksena on luonnonvarojen kokonaiskulutuksen jäädyttäminen vuoden 2000 tasolle ja kulutuksen tasaaminen maailman asukkaiden kesken. Tämä tarkoittaa noin 65–80 % alennusta luonnonvarojen kulutuksessa teollisuusmaissa seuraavan neljän vuosikymmenen aikana. Luku on linjassa WWF:n käyttämien jalanjälkilaskelmien kanssa, jotka osoittavat suomalaisten tarpeen pienentää jalanjälkeään noin 65–75 %. Valitettavasti täyttä varmuutta ei ole, että tämäkään riittäisi estämään ekosysteemien jatkuvaa heikkenemistä.

Haaste on siis valtava. Olemme kuitenkin toiveikkaita, sillä päätöksentekijöiden ja yleisön tietoisuus asiasta sekä valmius toimintaan on kasvanut voimakkaasti. Teemme kaikin voimin töitä tämän kehityksen vahvistamiseksi ja ratkaisujen löytämiseksi. Kiitos, että olet mukana tukemassa tätä. Lisäksi voit kantaa kortesi kekoon kysäisemällä silloin tällöin poliitikoilta, yrityksiltä, median edustajilta sekä perhe- ja ystäväpiiriltäsi, miten he näkevät meidän elävän neljänneksellä niistä luonnonvaroista, joita nyt kulutamme. Älä päästä heitä helpolla, sillä kysymys on vaikea. Meillä täytyy olla siihen vastaus.

Jussi Nikula
ohjelmapäällikkö,
Ekologinen jalanjälki -ohjelma

DRA ÅT SKOGEN!

TEXT: REITA WAARA

Det finns en hel del man kan göra där.

Över 70 % av Finland är skog. Staten äger cirka en tredjedel av skogarna, vilket egentligen betyder att varje finländare är skogsägare. Skogarnas betydelse för produktion av timmer och pappersmassa är välkänd i ett land som Finland, där en stor del av exportinkomsterna kommer från skogen.

Skogarna är ändå inte någonting som enbart skogsindustrin kan använda, utan skogarna tillhör alla. Allemansrätten innebär en rätt för varje människa i Finland att vistas i naturen och att ta vara på naturens skafferier.

Skogens betydelse för individen

– Många undersökningar bevisar att skogarna har en stor inverkan på människans mentala och fysiska hälsa, säger **Panu Kunttu**, skogsexpert i WWF Finland.

Rekreation i skogen medför tillfredsställelse. Därtill kan man få något konkret att ta med sig när man går i skogen: några hinkar svamp eller röda lingon. Det finns gott om bär i Finlands skogar, men ändå blir miljoner kilo årligen kvar där. Människorna borde utnyttja skogens hävor bättre.

Bär- och svampplockning är den ultimata kombinationen av naturupplevelse och motion. Bär och svampar är ekologiska produkter och närmast som bäst. Dessutom innehåller de vitaminer och mineralämnen. Visste du att det finns tre gånger mera C-vitamin i hjortron än i apelsin?

– Det finns också andra slags ”skogshobbier”, till exempel orientering eller skidåkning. Men varför kunde man inte prova på något helt nytt också? frågar Kunttu.

– Ett alternativ är geocaching som är en modern och världsomspännande variant av skattjakt utomhus. Där söker utövaren efter skatter, så kallade cacher vars koordinater är utlagda på internet, med hjälp av en GPS-mottagare. Forststyrelsen och Suomen latu är med i att skapa förutsättningar för geocaching.

Skogens år 2011

Att både FN och WWF utnämnt år 2011 till Skogens år är inte överraskande.

– Världens skogsareal krymper och många kvarvarande skogar är hotade, förklarar Kunttu.

Skogsbortfall förorsakar en stor del av de globala växthusgasutsläppen. Skogarna binder atmosfärens koldioxid och om nya träd inte växer på avverkade skogars plats ökar utsläppen. Skogsbortfall är ett problem särskilt i tropiska utvecklingsländer där det är mera lönsamt att avverka skog än att skydda den eller använda den på ett hållbart sätt.

Forststyrelsen förnyade sin miljövårdsguide för skogsbruk tillsammans med WWF. Guiden betonar att skogen inte enbart har en ekonomisk betydelse. Skogen erbjuder oss bär, svampar, villebråd och därtill både rekreation och vackra vyer.

© ALEXANDRA ANTELL / WWF

100%
KIERRÄTYS-
PAPERI

Suomalaisen luonnon
köyhtyminen on
pysäytettävä!

ANNA JOULULAHJA, JOLLA JAAT MONINKERTAISESTI ILOA!

Anna ystäväsi puolesta joululahja suomalaiselle luonnolle. Kun olet tehnyt netissä lahjoituksen WWF:n luonnonsuojelutyölle, lähetä sähköpostilla tai jaa Facebookissa lahjastasi kertovia joulu-kortteja niin paljon kuin haluat. Eläinkuvina ilves, riekko ja metsäpeura.

Lahja ja kaunis luontokortti samassa paketissa. Helppoa ja ympäristöystävällistä, eikö totta? Muista myös osallistua karhusafarin arvontaan!

Anna joulun ympäristöystävällisin lahja osoitteessa: wwf.fi/joulu

